

**Homenatge a
Alexandre Masoliver i Masoliver**

Gener Gonzalvo i Bou

• El P. Alexandre Masoliver • i Masoliver, historiador • i monjo de Poblet

• Gener **Gonzalvo i Bou**

El P. Alexandre Masoliver (amb el nom d'Ignasi) va néixer l'11 de febrer de 1934 a la vila ribagorçana de Seira. Allà, el seu pare exercia de metge, dins el complex de la colònia de la Companyia Hidroelèctrica de Catalunya, a la vall del riu Éssera.

Ben aviat, però la família es traslladà a viure a Barcelona. Les primeres lletres les va cursar al Col·legi Alemany, i els estudis de batxillerat al prestigiós Col·legi dels Escolapis del carrer Balmes.

Ingressà posteriorment a la Universitat de Barcelona, i obtingué la llicenciatura en dret civil l'any 1956. També un cop finides les obligacions militars, Ignasi Masoliver començà les pràctiques d'advocacia al bufet d'Enric Cabré i Mestre.

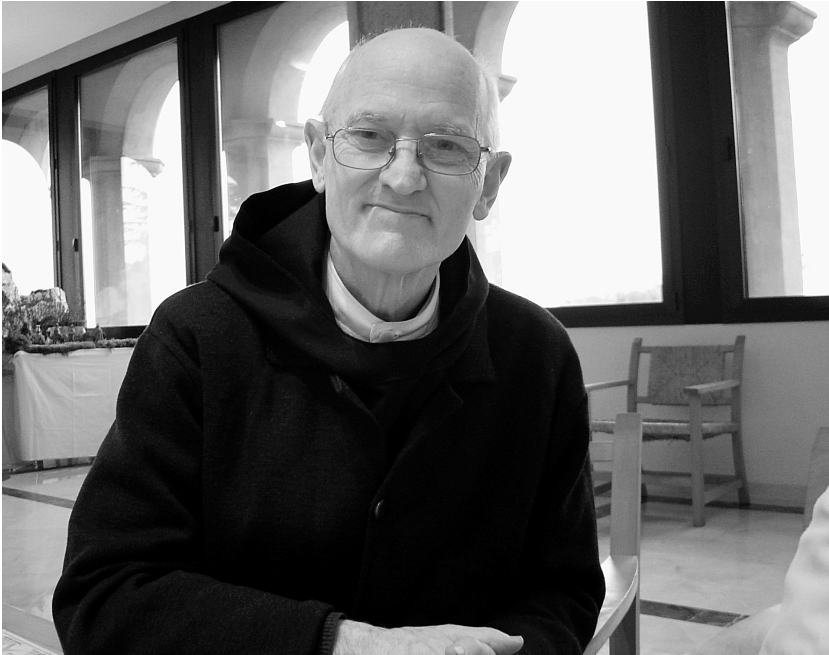
Tanmateix, la seva vocació religiosa ja era molt forta, i l'any 1959 va ingressar al monestir de Santa Maria de Poblet. Quan va rebre l'hàbit de novici, adoptà el nom d'Alexandre. Els seus vots monàstics definitius els va fer el 8 de setembre de 1960.

A Poblet, el P. Masoliver cursà tots els cursos de filosofia i teologia, i el 18 de març de 1967 fou ordenat prevere. L'any 1971, va obtenir el doctorat en teologia a l'Ateneu Pontifici de Sant Anselm de Roma. La seva tesi, de caràcter ja marcadament històric, portava per títol *Origen y primeros años (1616-1634) de la Congregación Cisterciense de la Corona de Aragón. Síntesis histórica y documentos* (publicada a Poblet el 1973). Cal afegir que va merèixer un pròleg del meritíssim i malaguanyat historiador Joan Reglà.

Dins el monestir pobletà, el P. Masoliver n'ha estat el bibliotecari durant 27 anys, i durant 30 més, prefecte o director d'estudis. Al monestir ha estat professor d'història monàstica i d'història de l'Església.

Dins els seus diversos mèrits, cal destacar que ha estat president de la Sociedad de Estudios Monásticos, i és un membre actiu de la Societat Catalana d'Història Eclesiàstica Moderna i Contemporània. L'any 1988 la Generalitat de Catalunya el guardonà amb la Creu de Sant Jordi, i el 2007 ingressà com a membre numerari de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, amb un discurs que versà sobre "El Llibre d'Orde de Fr. Jaume Pàmies, monjo de Poblet" (amb contestació de l'acadèmic P. Alexandre Olivar, monjo de Montserrat).

Dins els seus estudis, aquests són fonamentalment històrics, i els més importants es refereixen, sens dubte, al monestir de Poblet, dins la nostra comarca de la Conca de Barberà. Mentre que l'enyorat P. Agustí Altisent es dedicà a l'estudi

A la sala de recreació del Monestir (2008).

Felicitat pel president de la Reial Acadèmia de les Bones Lletres en rebre la medalla com a acadèmic

Moment en què rep la medalla d'acadèmic a mans del president, el Dr. Molas Ribalta.

monestir pobletà. Per tot això, creiem que el P. Alexandre Masoliver mereix, amb escreix, aquest homenatge del Centre d'Estudis de la Conca de Barberà, per tants anys de dedicació d'estudi del nostre gran monestir, i també per tant de temps convivint amb nosaltres a l'estimada Conca de Barberà.

de la història medieval pobletana, el P. Masoliver ha abastat, amb una producció historiogràfica notable, la història moderna de Poblet, és a dir, dels segles XVI, XVII, XVIII i XIX.

A banda, ha publicat obres molt importants sobre la història del monaquisme, tant d'Occident com d'Orient. El P. Masoliver té també una altra especialitat: la història de l'orde cistercenc, i particularment, a Catalunya.

Per tant, encara que els seus orígens familiars no siguin conquencs, el P. Masoliver porta molts anys vivint a la comarca, a la seva gran perla medieval, com és el seu estimat monestir de Poblet. I, per altra banda, gran part dels seus estudis històrics s'han centrat en el

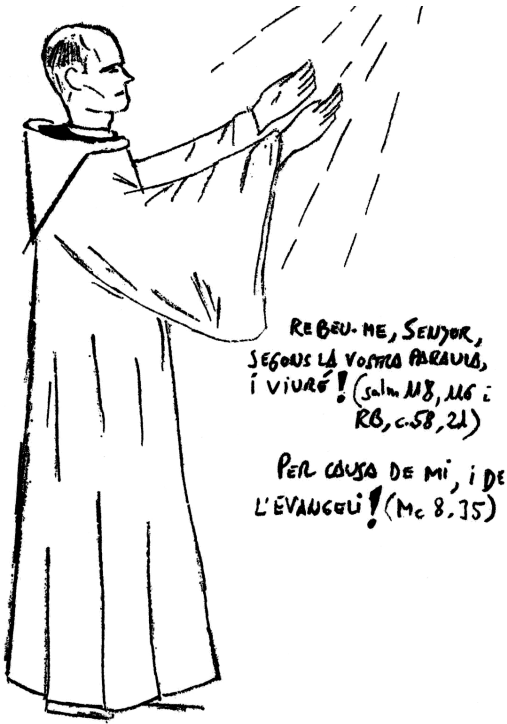
Publicacions del P. Alexandre Masoliver

- MASOLIVER, Alexandre (1966): "Poblet: vida econòmica del monasterio en el siglo XVII", a *Miscellanea Populetana*, Poblet, p. 387-432.
- (1970): "Fra Simó Trilla (1552-1623), abat de Poblet", a *Miscel·lània Històrica Catalana*, Poblet, p. 441-491.
- (1971): "El pare Jaume Finestres, historiador i monjo de Poblet", a *Memoria de la Hermandad... de Poblet*, Poblet, p. 87-100.
- (1971): "Poblet, un caso significativo de autonomía dentro del Cister", a *Studia Monastica*, 13, p. 311-319.
- (1973): *Origen y primeros años (1616-1634) de la Congregación Cisterciense de la Corona de Aragón. Síntesis histórica y documentos*, Poblet (Tesi doctoral).
- (1974): "Sobre la visita feta per l'abat Virgili de Poblet a la vila de Verdú l'any 1690", Poblet, II. *Col·loqui d'Història del Monaquisme Català*, p. 359-407.

- (1978): “¿Poblet, abadía *nullius dioceseos* durante doscientos años?”, a *Analecta Cisterciensia*, 34, p. 174-189.
- (1980): “La lista completa definitiva de los vicarios generales de la Congregación Cisterciense de la Corona de Aragón y Navarra”, a *Cistercium*, p. 463-470.
- (1981): *Fra Francesc Dorda, Abat de Poblet, bisbe de Solsona i ministre de l'Arxiduc*, Poblet.
- (1982): *L'Arxiu President Tarradellas a Poblet*, Poblet.
- (1984): “Roberto, Alberico y Esteban Harding: los orígenes del Cister”, a *Studia Monastica*, 26, p. 275-307.
- (1984): “El pare Joan Vallespinosa de Poblet, a través del seu llibre de «receptis», i del pare Finestres” a *Miscel·lània Fort i Cogul*, Montserrat, p. 209-231.
- (1987): Edició crítica i Apèndix I, a “Los cistercienses en España i Portugal”, dins Louis Lekai, *Los Cistercienses. Ideales y realidad*, Barcelona, p. 517-576.
- (1990): *El monasterio de Santa María la Real de las Huelgas, de Valladolid. Notas de historia, arte y vida*. Valladolid.
- (1993): “Els religiosos a Catalunya. 1.600 anys d'història”, a *I Congrés d'Història de l'Església a Catalunya*, Solsona, p. 435-497.
- (1995): “El abad Pedro Boqués de Poblet (1546-1564) y el monasterio navarro de Tulebras”, a *Studia Monastica*, 37, Montserrat, p. 101-131.
- (1995): “¿Una política restrictiva de los reyes para los monjes respecto a su entrada en Indias?”, a *Nova et Vetera*, 39, p. 3-10.
- (1996): “Un cisterciense navarro, fra Ignacio de Ostabat, monje y abad de Fitero, y Secretario de la Congregación Cisterciense de la Corona de Aragón y Navarra” a *Cistercium*, 207, p. 621-645.

Amb els germans i la mare en celebrar aquesta els 100 anys (28 d'agost de 2006).

Autoretrat en l'estampa de la professió solemne (1963).

- (1997): “La comunitat cistercenca de Fontfreda-Cuixà, i la restauració de Poblet”, a *Studia Monastica*, 39, Montserrat, p. 195-217.
- (1997): Coedició i edició crítica, amb sengles introduccions, conjuntament amb Gener Gonzalvo i Bou, del llibre inèdit d'Eduard Toda i Güell, *La davallada de Poblet (Poblet als segles XVII i XVIII)*, Poblet.
- (2005): Introducció, edició i notes crítiques a Fra Joan Vallespinosa: *Libri de Rerceptis. Uns detallats annals d'història de Poblet, segles XVI i XVII*, Poblet.
- “Santa Maria de Poblet”, dins *Catalunya Romànica*, vol. XXI.
- “Santa Maria de Poblet”, dins *L'Art Gòtic a Catalunya. Arquitectura*, vol. II.
- (1986): “Què llegien i escrivien els monjos de Poblet durant sis-cents anys (1150-1835)”, dins *Actes del setè col·loqui internacional de llengua i cultura catalanes*, Montserrat, p. 353-361.
- (1995): “La Biblioteca de Poblet”, a “Monjes y Monasterios Españoles”, El Escorial, p. 374-393.
- (1989): “El segle XIX a Catalunya viscut pels religiosos”, dins *Millennium*, Barcelona, p. 47-54.
- (1991): Coautor, dins els autors dirigits per Joan Bada de *Catalònia Religiosa. Atles històric dels orígens als nostres dies*, Barcelona, 1991.
- (1994): *Història del monaquisme cristià*, 3 volums, Montserrat, 1978-1981 (hi ha també traducció castellana), Madrid.¹

¹ De l'extensa bibliografia produïda pel P. Alexandre Masoliver, n'hem exclòs les obres, d'altra banda prou importants, de caràcter exclusivament espiritual, o de recerques bíbliques, ja que considerem que no entren dins els àmbits temàtics del nostre Centre d'Estudis.